

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petletna: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 kr. če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
 Za celo leto . . . 15 gl. — kr
 Za pol leta . . . 8 " — "
 Za četrt leta . . . 4 " — "
 Za en mesec . . . 1 " 40 "
V administraciji velja:
 Za celo leto . . . 13 gl. — kr
 Za pol leta . . . 6 " 50 "
 Za četrt leta . . . 3 " 30 "
 Za en mesec . . . 1 " 10 "
 V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.
 Posamezne številke veljajo 7 kr.
Izhaja vsak dan, izvenredno ob nedeljah in praznikih, ob 1/2 6 popoldne.

Deželni zbor kranjski.

Petnajsta seja 20. okt.

(Dalje.)

Dr. Zarnik se prav toplo potegne za mitnico, oziroma za občine, ki je prosijo. Dežmanu pové, da je takrat, ko so dovolili mitnico na reški cesti, govoril za-njo, in to je tudi na Notranjskem; toraj bi že iz doslednosti moral biti tudi za to, ker šranga je šranga, naj bo tu ali tam. Dežman je hvalil tudi nekdanjega tamošnjega okrajnega glavarja (Ogrinca), ki je te ceste naredil; res je storil to z vso silo, a spravil s tem mnogo kmetov na beraško palico. Poslanec Pakižu omeni, da bi njegovi volilci 5000 gold. podpore za to cesto ne bili veseli, če bi vedeli, da jo dobé iz zaklada, v kterega plačujejo davek. — Slednjič priporoča predlog odsekov za sprejem postave.

Poslanec Lukman se oglasi še enkrat zoper mitnico, in pravi, da za občevalne pripomočke, kakor so ceste, ima skrbeti le dežela in država.

Govori potem še dr. Dolence za mitnico, deželni predsednik ji tudi ni nasproten, češ, da je prav, če se ceste vzdržujejo po tistih, ki jih rabijo. Poročevalec poslanec Detela obdrži odsekov predlog, ki se tudi sprejme, ko je Lukmanov predlog padel.

S tem je sprejeta postava z dostavkom, da se dotičnim cestnim odborom dovoli 5000 gold. posojila iz deželnega zaklada, čegar povračanje ima določevati odbor po meri dohodkov iz mitnic. To posojilo je za najpotrebnejša dela na ti cesti.

Ob tem se naroči deželnemu odboru tudi, da bi pozvedoval, kako se po drugih deželah ravna z deželnimi cestami ter da se država prosi za take večje podpore, nego jo daje dozdej.

S tem je rešena ta zadeva, o kateri je bil razgovor skoro čez mero dolg.

Poročilo gospodarskega odseka o popravkih na cestah, ki so v zvezi s cesto iz Grosuplje na Krko, sprejme se po predlogih deželnega odbora, namreč:

„1. Deželni odbor se pooblašča, okrajnocestnim odborom novomeškemu, metliškemu in črnomeljškemu dovoliti primerne podpore iz deželnega zaklada, da deloma poplačajo stroške za izvršitev dotičnih tehničnih operativ.“

2. Nova cesta od Grosupljega do Krke ostane tudi leta 1884. v neposredni oskrbi deželnega odbora, kateri se pooblasti, da dotične stroške po dozdanjem načinu plačuje iz deželnega zaklada.“

Zdaj pride na vrsto poročilo finančnega odseka o proračunu deželnega zaklada za prihodnje leto, poročevalec je dr. Moschë. Oglasi se poslanec Lukman, ki je nekako prevzel nalogo govornikov one strani, zabavlja sedanjemu deželnemu odboru in pravi, zakaj se zbornici ni predložil še račun stroškov, ktere je imel odbor o deželni 600letnici, ko je deželni glavar grof Thurn vendar obljubil predlog računa.

Zavrne ga poslanec Murnik, ki se zelo čudi, da gosp. Lukman nepovoljno dregne v slavnost, ktera se je tako lepo izvršila. Računa odbor zato ni mogel še podati zboru, ker ni dobil še vseh dotičnih računov od ljudi in tudi niso še plačani. Mogoče bo to še le drugo leto. Vendar naj ta reč ne beli glave nikomur, ker deželne priklade za to niso in ne bodo povikšane.

V tem smislu govori tudi deželni glavar grof Thurn. Ko je deželni predsednik vprašal, so li stroški za neko cesto vmešeni v proračun, in mu je poročevalec dr. Moschë odgovoril, da so, se po nasvetu gosp. Sveteca ves proračun sprejme „en bloc“ (t. j. ves, kakor je,

brez nadrobnega preiskovanja). Le nasprotna Dežmanova stranka ne glasuje za-nj.

Kot nekaj dodatek k temu pride še predlog finančnega odseka o dr. Samčevem predlogu zaradi davka na žganje; odsek namreč predlaga, naj se začne pobirati po 50% in to v prid deželnemu zakladu; deželni odbor naj temu sklepu prej ko mogoče dobi cesarjevo pri-trjenje.

Deželni predsednik baron Winkler ugovarja temu ter pravi, čemu potrebuje deželni zaklad prihodkov iz tega davka.

Poslanec Murnik tudi ni za ta predlog, češ, da je finančni odsek dobil premalo podatkov in pojasnil za odmerjenje tega davka. Če se pa misli z njim vstaviti žganjepivstvo, je ta davek premajhen, moral bi biti veliko viši. Zato on misli, da bi se ta predlog zdaj ne sprejel, ampak počakalo se ž njim, da se dobé podrobnejši izkazi od finančnega vodstva o tem, koliko ta davek nese državi.

O tem govoré še Lukman, ki je za predlog, — dr. Samec, ki pravi, da se bo denar potreboval za deželne hiralnice, kterih še ni, in da bo ta davek marsikterega krčmarja pripravil do tega, da bo nehal točiti, — dr. Bleiweis, ki pritrdi temu, da bo treba denarja za hiralnice in za norišnico, ktera še ni dodelana, — dr. Poklukar, ki reče, da bo deželni zaklad potreboval še denarja za nepoplačane stroške 600letnice, pa če prav denarnega vspeha dežela od tega nima, je dobiček velik že to, da bo marsikdo nehal točiti žganje.

Poročevalec dr. Moše se ne vstavlja temu in pri glasovanju propade Murnikov predlog, sprejme pa se gori omenjena naklada davka na točenje žganja.

Zavoljo dolzega zborovanja pretrga se seja in se ima nadaljevati zvečer ob šestih.

(Konec prih.)

Listek.

Divji kostanjček.

„Máma! — ali slišite, kaj pravi oni paglavček?“ — se zakremži mlad kostanjček na drevesu, ki je ravno dobro pokazal svojo prihodnjo, vnanjo obliko.

„No! kaj je že spet?“ — oglasi se skušena stebline mati.

„Divji kostanjček! — Divji kostanjček!“ — pravi — „vpije oni paglavček in te besede se mi vidijo nekako razžaljive; saj jaz nisem divji, ampak ves tih, miren, krotek in pohleven sedim tu na vejici, ko da bi me še tukaj ne bilo!“

„Oh, ja! — z otroci se ubijati, to so težave to! — kaj še le bo, ako se začnajo oglašati še drugi — vsi — moji otroci, kterih mi je letos tako veliko pripel Stvarnik na ko-

šate moje rame!“ — zdihuje stara stebline mati.

„Veš kaj? sinček! — Poslušaj!“ pravi stebline mati in tako govori še malemu sinčku, šolarčku:

„Ti si zdaj res še majhen kostanjček; po vnanjem nekako kosmat in bodeč; po notranjem pa še nedorastel; toda tak ne boš vedno ostal. Le krepko drži se mene, stebline matere; le krepko srkaj sok iz mojega čvrstega telesa in videl boš, v kako lepo obleko se boš po meni oblekel in kak čvrst korenjak boš postal. Ako ti kliče: „divji!“ — še ne porajtaj na to, na zaničljivi besedi ni kar nič ležeče. Vedi, da bodeš ponosen na-me, svojo mater, kadar se boš ogledoval v svoji dorasli lepoti; in takrat se spomni besed svoje stebline, že skušene matere, in nikar ne plakaj, ako zdaj ob tebi, ne še dozorelem, kak poreden paglavček svoj tumpasti jezik nekoliko obrusi!“

Sinček šolarček sprejme ubogljivo materine

besede in si jih zapiše globoko v mlado svoje srčice; zvesto ravna po učiteljičnem nauku in marljivo vleče v sé močni in tečni sok iz stebline svoje matere. Ha! kak je pa tudi uspeh njegovega nevtrudljivega šolanja! — Čudovit! — Mladí sinček se razrašča bolj in bolj — se lepša bolj in bolj; — že je mladeneč in zdaj ga zamoreš videti v mladeniški njegovi lepoti! Dorastel do vrha se je namreč pokazal svetu in pokukal iz hišice svoje. Oh! kako spremenen je od svojih otročjih let! — Z dobro debelino hrano si je izdelal po Stvarnikovi mogočnosti kaj lepo hišico in si jo po oni modrosti prav dobro zavaroval z bodečimi izrastki pred hudomušnimi paglavčki; posteljico si je v svoji hišici izdelal tako lepo in nežno, da je ž njo daleč prekosil vsakega tapetarja; lepša je, ko da bi bila z žametom prevlečena. In kako gládno je vse to delo! Ni je ne ene gube nikjer; ampak vse blagó se tako mojstersko oklepa posteljnih sten, ko da bi bilo zmalano. In nje-

Kaj porečemo o socializmu?

(Konec.)

Ogledujoč si zadnjič državno poslopje socialistično smo opazili, da je temelj slab, trohnel, ki silne peze ne bode mogel dolgo nositi; površno smo tudi pogledali v poslopje in videli, da tudi ondi ni vse v potrebnem redu. Ker nam pa je do tega, da se do cela prepričamo o vsej zgradbi, pomudimo se še nekoliko pri njej. — V socialistični državi delajo, kakor se še spominjamo, vsi državljani le za državo. Kaj pa priganja te delavce k delu? Vsakdo namreč skuša v življenji, da delo ni ravno najprijetnejša in človeku najljubša reč. Vsak ima mnogo na prodaj tiste znane „vis inertiae“, nekteri bi jo lahko tehtali tudi kar na stote. Kaki pač morajo biti nagibi, ki socialisti vabijo k delu, katero mrzi počutni natori? Kdor hoče delati, mora toraj svojo počutno natoro brzdati. Toda sile si nikdo ne bode delal brez potrebe. Toraj mora biti kak viši, nraven nagib, ki človeka sili k delu, ali mora vsaj vedeti, da bode imel od dela kak dobiček. Pri socialistu pa ni ne prvega ne drugega. Viših, nravnih nagibov socialisti neznabogi ne priznavajo; dobička pa delavec tudi nima svojega, ker dela za državo. Kaj bi ga toraj sililo k delu? Sicer je res, da delavec več zasluži, ako več dela; toda ta dobiček je njegov le, dokler živi, ako bi mu kaj ostalo po smrti, pripade državi v last. Ako toraj hoče sam res kak dobiček od svojega zaslužka imeti, mora toraj uživati ga z razkošnim življenjem. Toda pondeljkarji so vsi vsaj v torek slabi delavci. Toraj veči dobiček socialističnemu delavcu le zmanjšuje veselje do dela, posebno še zato, ker ve, da mora država zanj skrbeti, ako bi sam ne mogel si služiti. Toda socialisti pravijo: Ako se delo vrsti za delom, se človek ne vtrudi tako hitro, ker spremen v delu budi delaven veselje do dela. Ne trdim, da bi bilo napačno to mnenje, ker skušnja zanj govori. A druga je, ali pa socialisti tudi delo tako lahko spreminjajo? Vsak delavec za vsako delo gotovo ni sposoben, kako bi se toraj vršili taki spremeni? Gotovo bi bilo pri tem veliko težav. In sploh tudi spremen pri delu človeku ne vzbuja stalno veselja do dela, ker po natori človeku delo mrzi. Da človek ljubi delo zaradi dela samega, o tem se lahko piše, toda v življenji se to ne godi. — Edino s silo bi toraj priganjali ljudi k delu, a prisiljena reč ni

dosti prida, in dela s silo narejeno bi bilo tudi le za silo.

Če pa vže človek po socialističnih nazorih nima nobenega nagiba za delo, kako pač hoče potem pri delu napredovati, delo dopolnjevati? Vsaj bi ne imel od tega nobenega dobička, ker on dela za državo. A socialisti pravijo: Vsakdo ima vzroka dovolj v delu se popolnjevati, vsaj se po ceni, katero ima kako delo, določuje izdelovati tudi nagrada. Res načelno je to gotovo resnično, toda v življenji je s tem drugače. Ali namreč sme delavec pričakovati, da bode njegovo delo presojevalci tudi po vrednosti cenili? In ko bi ga pri tem le enkrat varali, bi pri njem ne bilo več napredka. Vsak bi toraj mehanično delal odločeno delo; ali prej ali pozneje dovrši, ali je delo boljše ali slabše, zato mu ni skrb, ker za življenje potrebnega gotovo dobi od države. — Kjer hočemo v gospodarstvenem življenji iskati napredka, ondi treba močnejih, nravnih in gospodarsvenih nagibov. Teh pa socializem delavcem svojim ne podaja.

Slednjič zatre socializem tudi vse svobodno gibanje v življenji človeškem, kajti nikdo ne sme v taki državi sam od sebe tudi lasu premakniti; marveč vse se mora vršiti po gotovih, določenih zakonih, katere delavcem narekujejo po državi potrjeni uradniki. Ko bi kdo hotel po svoji glavi kako delo izvršiti, bi ga s silo tirali zopet v navadni, po zakonu mu določeni delokrog. Bolj popolno in bolj kruto pa vendar prostosti nikdo ne more zatreti, kakor bi se tu zgodilo. In socialisti se s tem še nekako ponašajo, češ, v naši državi bi bilo vse v takem redu, kakor je po vojašnicah. Ako vže svojo državo socialisti s kako napravo primerjajo, bi bila po naših skromnih mislih zato edino pristojna jetnišnica, ker tu in tam je gospodar kruta sila. Ker pa je, kakor znano, s primerami velik križ, ker stvari nikdar določno in popolno ne naznanijo, bi bil tudi med jetnišnico in socialistično državo majhen razloček, ki pa ima v življenji velike posledice. Po jetnišnicah namreč sila povsod odločuje, kar doslednost zahteva, socialisti imajo pa po svoji modrosti izjemo. Povsod vlada sila, pravijo, le v vživanji je vsak prost; one „svobodne ljubezni“, ki, kakor znano, pri njih nadomestuje zakon, nikdo ne sme nikomur omejevati. Ta svoboda pa bi tirala ljudstvo v nramni propad, ker bi človeštvo tudi po telesu onemoglo in slednjič poginilo.

Pred nami so nazori socialistov in tudi posledke smo si večinoma ogledali, katere bi rodili v življenji, ako pridejo socialisti do vlade. Hoteč človeštvo rešiti, pritirali bi ga najhitreje v brezdanji propad. In vendar skuša velika in vedno še množeca se stranka socializmu pot gladiti v gospodarsko in družabno življenje. Vsi pri tem ne hodijo po enem potu; tudi pri njih ste dve veliki stranki. Prvi hoté s silo pripomoči socializmu do krmila, drugi skušajo to doseči po mirnem, postavnem potu. Zato so tako delavni pri delaveih, rokodelcih obrtnikih itd., da si nabere dovolj privržencev, ki naj pripomorejo, da pridejo v javne zборе kakor zastopniki ljudstva pristaši socialistov. Pri obstoječih razmerah zdé se jim zato najboljše sredstvo direktne volitve, odtod med socialisti ono splošno zahtevanje po teh volitvah. In ko bi socialisti z večino odločevali po zbrih, padle bi povsod obstoječe državne oblike in na njih mesto bi posadili socialno-demokracijo. V tej demokratični vstavi bi se bratili med seboj vsi narodi, vojske bi jenjale, splošen mir bi vladal, blagostanje bi cvetelo ... Zlate sanje! Žal, da sanje niso življenje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. oktobra.

Avstrijske dežele.

Delegaciji ste se danes 25. t. m. cesarju poklonili in sicer ogerska opoludne, in avstrijska pa ob 1. uri popoldne.

Konec meseca oktobra ali pa v začetku novembra začelo se bo na Dunaji zborovanje najvišjih vojaških dostojanstvenikov ali **maršalsko posvetovanje**, pod predsedništvom presvitlega cesarja. Obravnavala se bode upejlana organizacija vojske in kaj se je že do sedaj na njej opazilo.

Deputacija praških profesorjev iz medicinske fakultete prišla je včeraj na Dunaj, da se pri ministru Konradu pritoži zaradi razdelitve očesne klinike v česki in nemški oddelek. Deputacija je svojo pritožbo z motivacijo utemeljevala, da se razkrojitev klinike profesorju Hasnerju službovanje opovira, da manjka prostora, kamor bi se taki bolniki devali, ki imajo stakljive očesne bolezni. Minister je obljubil pritožbo pretehtati in ob svojem času dotičen odgovor dati. Vladi je vse na tem ležeče, pravi minister, da bode med obema klinikama lepo sporazumljenje. Kar se pa pomanjkljivosti potrebnega prostora za nalezljive bolezni tiče, je pa to reč deželnega sanitetnega sveta.

gova odeja, ta še le ta! Tako lepa in snežnobela je, ko po noči zapadli sneg; tako natančno in tesno se ovija njegovega telesa, da najbolj sloveča in skrbna otročja varhinja ne zna svojega varovančka tako ljubko zaviti v posteljčini odeji; dobro je zavarovan proti prehlajenji, da mu nikakor ne more škodovati bodisi kakoršno koli vetrovje. Res mojsterska je bila roka, ki je vstvarila tako krasno hišico in njeno opravo!

Oglejmo si s hišico še sinčka, — gospodarja. Oh! kako krasen korenjak je on zdaj! Okrogloličan in dobro rejen; rudečih lic je ko kri in kapice ima belo ko mleko; njegova koža je gladka in svitla, popolno podobna vodeni površini; in ako si celega ogleduješ, se ti ves vesel in smehljuje postavi pred oči, da se ti kar nehoté vsili zala misel. Prav slovensk korenjak si ti! — Prava podoba slovenskega jezika mile moje domovine, ki si je po dolgoletnem trudu z marljivo vstrajnostjo priboril toliko lepoto, v kakoršni on zdaj kot najmlajši, pa ob enem najkrasnejši sinček svoje matere

pred svetom stoji! Poglej ga le slovenski mili jezik moj! — Poglej ga v njegovih otročjih — in v njegovih mladeniških letih! Ah! revček je bil v svojih otročjih letih, velik revček za očitno življenje; kosmat po ptujkah sosednih dežel; bodeč za bratovsko in prijateljsko uho, ako je ubožec vstopil v javno življenje na somenj; nihče ga ni kupil, nihče ga prodal; le kot staro, nerablivo šaro potiskala sta ga prodajalec in kupec nazaj za zobé; bodeč še za ubožega poljedelca, ki je bil psovan z zaničljivim „kmetom“, akoravno je slovenski um in trud slovenski dober kruhek prideloval tudi za ptuji jezik. Ali poglej ga zdaj v njegovih mladeniških letih, v mladostno razcvetelih, krepkih letih! Le oglej si ga, kranjskega fanta! — in videl boš, kako krasen mladenec je on zdaj! — Ah! kako lepo hišico ima! Njegov dom je krasno delo Stvarnikovo, ki daleč po širokem svetu slovi po svoji lepoti, s katero zvabi velikaše različnih stanov v svoje osrčje! Oglej si njegovo posteljico! Ah! prekrasna, veličastna

je ona. Na tisoče knjig, šolskih in nešolskih, ziblje se med narodom njegovim; ni je skoraj hišice pri narodu, da bi slovenski jezik v njej s kako knjigo posteljice ne imel; ni skoraj srčica že na Slovenskem, da bi on tudi v njem svoje posteljice ne imel, ker slovensko sree ljubi slovensko branje! Poglej nadalje obleko njegovo. Lepa in brhka je tako, da sme v njej ponosno stopiti v javno življenje; da, domá mu je njegova krasna oblika in oprava priborila celó prvo mesto in tudi unkraj domovine svoje sprehaja se možato v svoji praznični obleki s sorodniki in sosedmi. Mirneje, ko studenček šumlja, doni njegov mili glas; burneje, ko valov šumenje, grozi in stresa sovražno moč; ljubo, ko nekdanji Sirenini glas ob laških bregovih doni po revni koči, po svitli palači in posvetni dvorani! Z delom in trpljenjem, s pohlavnostjo in vstrajnostjo privojskoval si je lepoto in moč, po kateri je on v svoji domovini postal — gospodar.

Ako te toraj premišlujem, mili jezik moj!

Is delegacij. Delegatje knez Schönburg, grof Bloome in grof Kuefstein so odložili mandate, namesto njih stopijo namestniki pl. Fluck, pl. Gager in Gögl. Namesto barona Hübnerja se ima poklicati namestnik. Potem so volili odbore. Izvoljeni so bili v prošenskem odseku: pl. Cesehy, Hausner, Sehler, Lienbacher, pl. Pfügl, pl. Serinzi, grof Schönborn, vitez Streenoviz, dr. Vidulich. V denarstveni odsek so bili izvoljeni: pl. Bezeeny, grof Brandis, grof Clam-Martinic, grof Coronini, dr. Czerkavski, dr. Demel, pl. Engerth, grof Falkenhayn, dr. vitez Groholski, pl. Hippoliti, grof Hohenwart, dr. Klaič, dr. Klier, pl. Latour, knez veliki princ Lihovsky, dr. Mattuš, Nischelwitzer, knez Sapieha, dr. Sturm, Suess, grof Thun. Seja je potem prenehala ob 2. uri. Budgetni odsek se je potem zbral, da se konstituira in razdeli poročila o skupnem prevdanku. V prvomestniku je bil izvoljen: grof Hohenwart; namestnik je baron Engerth; perovodji: grof Thun, baron Hippoliti, dr. Mattuš in Nischelwitzer. — O prevdanku za ministerstvo unanjih poslov bode poročal grof Clam-Martinic, o rednih stroških za vojno grof Falkenhayn, o izrednih stroških za vojno kakor l. l. dr. Čerkavski, o stroških za mornarstvo grof Coronini, o državnem proračunu državnega denarnega ministra, kakor tudi o prevdanku najvišega računskega drora baron Engerth, o kreditu za osvojenje dr. Mattuš, o sklepnem računu vitez Bezeeny, o prevdanku za „carino“ delegat baron Hippoliti.

V ogerski delegaciji so se odpovedali mandatu 3 udje zmerne opozicije, kakor se imenujejo, ki so: grof Albert Apponyi, Avgust Pulsky, Desider Szilagy, ker je večina volila te 3 ude te stranke v delegate, a ne 4 kakor je bilo sicer v navadi. Namesto njih hočejo poklicati namestniki, ki so: Geza Rakovszky, grof Jožef Török, Koloman Biczkey, Edmund Izalay. Med vlogami so tudi dopisi ministrov o njih zastopu pri delegacijah in o sprejemu pri Njih Veličanstvu. — Minister Kallay predloži iste predloge, kakor grof Kalnoky v vrstnanki delegaciji. Volili so potem v odseke; vojni odsek ima 19 članov; predsednik Ludovik Tisza, perovodja Rakovszky; denari odsek 10 udov, predsednik Nikolaj Barfy, perovodja Szlavy; odsek za unanje poslove 19 udov, predsednik France Zychy, perovodja Makso Falk; pomorski odsek 9 udov, predsednik grof Karastony, perovodja Albert Berzeviczy; budgetni odsek 3 ude, predsednik baron Albert Wodianer; odsek za medčasne opravke (diarije) ima 6 udov, predsednik baron Gabriel Latimovic, perovodja baron Jožef Rudnyansky.

Čehom spolnila se bo vže dolgo gojena želja. Sovetnik cesarskega namestništva, g. Herman, pride menda na višje mesto k ministerstvu poduka, kjer bode prevzel voditeljstvo narodnih šol.

— v tvojih otročjih in sedanjih mladeniških letih, pač vidim, da pravo govorila je učeča stara deblina sinčku solarčku; zato hočem tudi jaz njen glas poslušati in ravnati se po njem, in si njen glas zapomniti v pesmici, v kateri mi govori tako:

Zdaj tukaj sem, na zemlji — človek 'z mésa!
Zakaj pa sem? — ne zvem po umu lastnem;
Medli tud' učenost o meni — častnem! —
Le Vera me uči: „Da za nebesa!“

Ljudem, živalim Stvarnik pa potresa
Zemljo z domovjem — z róko svojo blago.
Imam li jaz domovje tudi drago?
Da! Da! imam: „Slovenskega slovesa!“

Sosedje stiskajo mi varnost mojo;
Zato za njo želim si uladarja,
In glej! — Imam ga: „Avstrije cesarja!“

Ah! živi zmír za Vero, Dom, Cesarja!
Dokler ne zgíne ti življenje zarja;
Le vbogaj le „Slovensko mater svojo!“

Ljubljanski.

Od **Vrhovaya** pripoveduje „Politik“, da mu je ena prvih igralk v Budapeštu denarja dala, da je nekaj poizneverjene svote poplačal. List njegov „Függetlenség“ izbaenil se bo menda po celem Ogerskem iz vseh javnih združnih prostorov. Tudi kaveje mu ne bo ravno lahko dobiti; v lastnih inseratih išče 5000 goldinarjev za kavejo političnemu listu. Ako je ne spravi do konec tedna skupaj, mora kakor politični časnik prenehati. Verhovay je poslanec za Szegled, kjer se mu pa že ne zaupnica pripravlja. Kolikor je iz preiskave do sedaj znanega, je Julij Verhovay nekaj več sto goldinarjev za najemščino in za davek porabil. Meseca julija brzojavil je bratu: „Odpošlji mi odmah 400 goldinarjev v Nyiregyhaza,“ kjer je krvavo pravdo o Esteri Šolmuši poslušal, „in vzemi jih, kjer le znaš!“

Vnanje države.

Muktar paša, ki je bil pretekle dni v Berlinu in na Dunaji, je prišel v Bukarešt in kralj ga je sprejel na gradu Sinaia.

Švicarji so se zaradi nevtralitete savojske zemlje za pomoč proti Francozom k Lahom obrnili. Laški časniki pa nočejo ničesa o tem vedeti in pravijo: Tell je jabelko sam streljal in sin njegov je tudi sam stati moral, naj še vnuki sami svojo srečo poskusijo, Italijo pa pri miru pusté, kajti ona jim ne bo krompirja iz žrjavice brskala.

Ruske in nemške novine se med saboj še vedno kavsajo. Nedavno obdolžila je Bismarkova „Nord. Allg. Ztg.“ Ruse, da so šovinistični kalileci miru, da so oni tisti ki razpor med ljudstvo sejejo in sovraštvo do Nemcev pridigujejo. „Novosti“ so ji pa na to odgovorile: „Nord. Allg. Ztg.“ se lahko čez sovraštvo zoper Nemce po ruskih novinah zasejano repenči, ker ji ni nič na tem ležeče, da bi si v Petrogradu poiskala stalnega korespondenta, ki bi bil vstani iz ruskih novin o domačem položaju poročati, ne pa vso svojo modrost iz gnjile nemške „Petersburger Ztg.“ zajemati, ki odnošaje dan na dan nalašč pači in zavija. Dalje pravijo „Novosti“, da bo sedanja politika Bismarkova veliko škodo in nevarnost Evropi prinesla. Rusija je po vsem vrlo miroljubna, pri vse tem pa jako paznih oči za svoje interese na straži stoji in se bo, ako treba vsaki nevarnosti pogumno v bran postavila.

Is Petrograda, 23. oktobra. Naučni minister je poslal okrožnico kuratorjem posameznih učnih okrajev, on povdarja, kako slabo upliva obnašanje religiranih dijakov, ki so nadraževali dijake, da so se zbirali v korporacije, vrste, in z napvavljanjem nemirov dražili predstojnike, da so jih tem dalje tem več morali izključiti, in tako je rastla po družinah in med občinstvom nejevolja. Treba bi bilo pripomočkov bolj strogih, prošnje religiranih so bile zavrnjene. Kuratorji naj dijakom za-trdó, da jim ne gre politikovati, marveč učiti se.

Is Odese se poroča, da so v ondašnjih rokodelnicah izdelani trije monitorji za torpede, jedna ladija ki prinaša povelja in naznanja, in tri ladje za prevaževanje torpedov in so namenjeni za brodovje na črnem morju. Na železnici Reni-Bender se vrše velike spremembe v obojni. Vsi civilni uradniki so se nadomestili s častniki in bode menda čela železnica izključljivo vojaška.

Španjska vlada si je za vtrdjenje morskih obal večje število velikih pomorskih topov pri Kruppu na Nemškem naročila.

Ker je turškemu maršalu **Muktar paši** spodletelo, da bi si bil prijaznost, t. j. sprejem Turčije v avstro-nemško zvezo priberačil, obrnila bo menda visoka porta svoje prijazno lice Francozom in Angležem in tudi z Rusi bo skušala razmere, kolikor mogoče prijazne ohraniti.

Med **Angleško in Turčijo** pričeli so se razgovori zaradi razokupacije Egipta od angleške strani. Le v večjih mestih ostalo bode nekaj malega angleških vojakov, ako visoka porta obljubi, da se ne polasti ona Egipta. Kajti Angleži si nikakor ne želé, da bi se kaka močnejša in večja sila, kakor je

Egipt in kakor kedaj bo, med angleško materno zemljo in indijska posestva zagostila in za to toliko previdnosti.

Nekteri časniki, posebno židovsko-liberalni, ki so že od nekdanj veliki prijatelji **Turčije** in rajši Turku cel goldinar vbogajme dajo, kakor pa bi kristjanu groš posodili, zagnali so hrup: sedaj bo svet videl, kaj bo Turčija naredila, ker je niso hoteli v avstro-nemško zvezo sprejeti. Od Turčije smo naskokov že vajeni. Zagnala se bo proti ograji, ki se avstro-nemška zveza imenuje in šla do nje dirja, pred ograjo pa se vstavila ter zopet počasi domu povrnila. Časi so minuli, ko se je Evropa pred Turčijo tresla, in takratni Turki so bili iz drugačnega blaga, kakor so dandanašnji.

„Črni prapori“ so se zopet razvijati jeli. Iz **Honkonga** se poroča, da se ljudje okolo Kaiphonga tresejo pred nameranim napadom pomorskih roparjev, ki jih je blizo 1200 skupaj, in ki so se nekakih 12 ur od mesta vtaborili. Nadjajo se, da bode francoska posadka še zadosti močna roparjem pot pokazati. Vsi srčno želé, da bi skoraj francoska pomoč dospela.

Izvirni dopisi.

Is kamniške okolice, 23. okt. Lepi solnčni dan preteklega tedna podal sem se po srenjski cesti proti Rovi, da si ogledam ondotno farno cerkev, ki je bila letos prenovljena in olepšana. Gredé oziram se po rodovitnem polji, na katerem raste pšenica in rež, katero so letos ljudje pač v ugodnem jesenskem vremenu vsejali. Čez dobro uro hodá dojdem na Rovo, ter se oglasim pri gosp. župniku v farovžu, kjer tudi najdem sosednega g. župnika iz H.

Po kratkem oddihljeji odrinemo k farni cerkvi, ki je sv. Katarini devici in mučenici posvečena, ter stoji na malem gričku, od koder se odpira lep razgled posebno na južno in izhodno stran. Stopivšema v cerkev, kaže se vsa prenovljena in olepšana, kar se je deloma letošnje leto, deloma poprejšnjih 5 let godilo. Oltarje, velikega in stranske dva, kakor tudi prižnico je letos podobarski mojster g. Franc Osole iz Kamnika prav okusno in po nizki ceni prenovil in pozlatil. Lepe domače orglje je orgljarski mojster g. Nace Zupan iz Kroke prenovil in lepo vglasbil že leta 1878. Prav lične in močne so tudi cerkvene klopi, ktere je mizarjski mojster Jožef Stupica iz Doba leta 1880 naredil. Kamenite stopnjice pred velikim oltarjem kakor tudi lep tlak je delo znanega kamnoseka Jerneja Levea iz Mengša. Obhajilna klop je deloma iz črnega, deloma iz belega marmorja ljubljanski kamnosek, g. Peter Toman poceni napravil. Pasarske dela, kakor svečnike itd. je pasarski mojster g. Peterlin iz Kamnika v veliko zadovoljnost župnikovo dovršil. Okna pokrivajo roleti, na kterih so slike sv. Alojzija, presv. Jezusovega in Marijnega srea. Prav lepa je tudi svitla in prostorna zakristija, v kateri je vsaka reč na svojem kraju. Omeniti je še baldahina in cerkvenega bandera, ktere je gospa Ana Hofbauer iz Ljubljane prav okusno in poceni izdelala.

Po obedu pa odrinemo proti grajščini Kolovec (Gerlachstein), ktera je lastnina bratov Staretovih. Ker k tej grajščini pripada patronat fare Rove, je toraj sedanji ondotni g. župnik tudi patron te fare, kateri je ob enem skrben dušni pastir, pa tudi darežljiv patron, ker prenovljenje in lepšanje cerkve vršilo se je večinoma na njegove stroške. Predno pridemo k grajščini, vidimo tudi delavce tesarje, ki so les obsekovali za streho nove preparandije, ki se v Ljubljani zida. Po kratkem pregledu grajščinskih soban, vrta in drugih poslopij je

nam čas le prehitro potekel in tedaj se je bilo treba posloviti od duhovnih bratov ter odriniti proti domu. Dan mi ostane v prijaznem spominu in upam, tudi ne brez marsikterega dobička.

Domače novice.

(Križi in težave slovenskih pisateljev.)

Danes bila je pri okrajni sodnji ljubljanski „v Križankih“ obravnava, kakoršne še menda okrajni sodnik gosp. Čuček ni imel nikdar. Zatoženi ste bili namreč dve ženski, žena „Brenčeljnovca“ vrednika, gospa M. Alčovec, in neka gospodična, ki pri nji šiva. Vsa reč v kratkem povedana je ta. Ko so zadnjega „Brenčeljna“ konfiscirali in na domu niso našli nobenega lista, je gospa A. poslala ono gospodično v tiskarno prašat, če je kak list ostal, ker bi ga rada videla in zvedela, zakaj je zasežen. Državne policije oficijal g. Velič (Wellitsch), ki je imel list konfiscirati, je to gospodično vjel in zatožil državnemu pravdnistvu, češ, da je hotela zabraniti uradno izvrševanje. Državni pravdnik je potem tožil omenjeni ženski pri okrajni sodnji in danes ste bili obsojeni obe vsaka na 5 gold. kazni ali po 1 dan zapor.

(„Edinost“) od 24. t. m. omenja naše konfiskacije zaradi dopisa iz Trsta „o historičnih pravicah“, ter pravi, da so bili nekteri napadi na znane prijatelje Slovanov. — Mi ne najdemo v dopisu nikakoršnih napadov, razun če je „Edinost“ pisala v ironičnem pomenu.

(Odbor delavskega izobraževalnega društva) naznanja vsled mnogih vprašanj vsem čast. društvnikom in prijateljem petja, da se prične zopet pouk v petji od 1. novembra počenši vsaki torek in četrtek ob 8. uri zvečer. Oglašitve se sprejemajo ob imenovanih urah in ob nedeljah od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne v društveni sobi Florjanske ulice št. 14, I. nadstropje.

(Zasežen) je bil včerajšnji „Slov. Nar.“ zavoljo uvodnega članka o sestavljanju porotnih zapisnikov v okrožji deželne sodnije celjske. Sploh so zdaj konfiskacije slovenskih listov zelo pogoste.

(Ponižno vprašanje tje, kamor gre.) Vrsta smodek, ki se imenujejo „kratke“ in so po dva krajearja, je zadnji čas tako slaba, da kar smrdi. Ali morda hoče tobačna režija s takimi slabimi izdelki prisiliti kadilce, da bi kadili dražje smodke?

Nekdo, ki nima toliko, da bi mogel kaditi smodke po 5, 6, 10 ali celo 20 krajearjev.

Razne reči.

— Vabilo k občenemu zboru „katoškega podpornega društva“ v Celji, ki se obhaja v nedeljo 4. novembra 1883 ob pol štirih popoldne v vrtni dvorani pri „belem volu“ po sledečem dnevnem redu: 1. Sporočilo načelnikovo, blagajnikovo in tajnikovo o društvenih zadevah. 2. Posamezni predlogi društvnikov. Po občenem zboru se bo igrala tombola, za katero so nekteri blagi udje darovali prav lepe dobitke. Čisti znesek te tombole je namenjen za pripravo obleke in obutve ubogim pa pridnim učencem in učenkam v okoliščanskih šolah, ki se njim bo razdelila o prihodnji božični veselici.

— „Delalsko podporno društvo“ v Trstu napravi na praznik vseh svetnikov, 1. novembra t. l., veliko besedo v zgornji dvorani gostilne „Monte verde“. — Program: „Mlinar in njegova hči“, žaloigra v 4 dejanjih.

1. Umlauf, „Podoknica“, za citre, gosp. P. 2. Robaudi, „La stella confidente“, romanca za gosli in glasovir, gosp. B. in A. 3. Prevec, „Šopek slovenskih pesnij“, za citre, g. P. Po dovršenem programu bode domača zabava, to je godba, petje, deklamacije itd. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Denarnica pa se odpre uže eno uro poprej. Vstop je dovoljen le družabnikom, družabnicam in njih rodbinam, pa povabljenim. Vstopnice 25 soldov, sedeži prve vrste 20 soldov, druge vrste 10 soldov.

Odbor.

— Kakor znano, sta se nedavno Batthyani in Rosenberg bojevala in je Batthyani mrtev na mestu ostal, ker mu je Rosenberg glavo prestrelil. Vzrok je bila ženska. Francozi imajo pač prav, da se pri vsaki nesreči povprašajo: „où est la femme?“ (kje je ženska). Naši čitatelji se bodo sigurno še spominjali med „Raznimi stvarmi“ mične prigodice iz Karlovih vari, „kako se lahko do žene pride“. Advokat Rosenberg je bil tisti jurist, ki se je v Karlovih varih na skrivaj z mlado Schossbergerjevo po židovskem obredu poročil. Stariši nevestini so zakon razrušili in so jo Batthyaniu dali, vsled česar je dvoboj med obema nastal.

— Ruski porotniki v Perejaslavu oprostili so nekega Vasilija Iljašenka, ki je sam pripoznal, da je oderuškega žida vstrelil. Žid ga je ivsesaval hujše kakor pijavka, in Vasilij storil je hudodelstvo v razburjenosti, ker mu je žid polje vzeti hotel. Kmetje so oproščenemu Vasiliju roke poljubovali; gotovo znamenje, kako in koliko morajo ruski kmetje od židov trpeti!

— V Ameriki je umrl zakupnik. Pred smrtjo pokliče notarja in napravila sta oporoko. „Moji ženi volim 500 dolarjev letnih dohodkov, ali ste zapisali?“ — „Da sem, ali opozorujem Vas, opomni notar, da je še mlada in se lahko še enkrat omoži, kaj pa za ta slučaj?“ — „Za ta slučaj ji pa 1000 dolarjev volim.“ — „Kaj — še enkrat toliko?“ — „I se ve da; tisti, ki jo vzame, bo denar pošteno zaslužil, kajti imel bo velik križ z njo.“

— Potres v mali Aziji ni napravil toliko nesreče kakor se je od kraja poročalo. Vsega skupaj je ljudi po vaseh bilo usmrtenih 57, a ranjenih 150. Več ljudi ni ponesrečenih, a 14.678 ljudi je brez strehe. Po ukazu sultanom se tim jedi delé.

— Najvišji most na svetu so napravili leta 1882 v Pensilvaniji preko reke Kinzula. Most je iz železa, in 2060 čevljev dolg; srednji steber je 801 čevljev visok. Most je napravljen za železnico in veže železnico Novi Jork-Lake-Erie z Western železnico in premo-govimi rovi zahodnje Pensilvanije.

— Iz vojske. „Icig, kako si pa ti zlato svetinjo zaslužil?“ — „Kako-le, cel bataljon sem rešil, da niso bili vjeti.“ — „Na kak način?“ — „Skril sem se, dokler so sem-kaj streljali, ko se je pa bataljon obrnil, bil sem v prvi vrsti pri tistih, ki so — tekli. V koruzi vidim še drug bataljon čepeti in začnem kričati, bežimo, bežite, sovražnik je za petami. Vbogali so me, in se vsi rešili, meni so pa zlato medalijo dali.“

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 25. okt. Cesar je sprejel delegaciji. Na odgovor delegacijskega predsednika odgovoril je, da so razmere cesarstva proti unanjam oblastim čisto dobre, nespremenjene. Nujni potrebi narodov evropskih po miru ugaja prizadevanje veleoblasti, da bi ohranile blagoslov miru. Prizadevanja avstrijsko-ogerskega cesarstva so merila zmiraj na ta cilj. Če se razvijajo domače razmere mirno, je vladi mogoče, brigati se bolj za materialne zadeve na zunaj. Po dokončanju vojne reforme treba je ustavno izvršenih določb postave brambovske. Kar se tiče izvežbanja rezervi-

stov, kakor tudi števila naredeb za vtrjenje vojne moči po dopolnenji redne vojne potrebščine, si vlada šteje v dolžnost, popolnem ozirati se na denarno stanje cesarstva. Ko je v Bosni in Hercegovini napravljen red in mir, je vlada v stanu, za prihodnje leto obljubiti tam zmanjšanje števila vojakov in znižanje potrebščine. Upravni stroški poravnali se bodo v Hercegovini in Bosni ob deželnih prihodkih.

V popolnem zaupanju na njino pridnost in previdnost v tej zadevi — ji slednjič cesar prisrčno pozdravlja.

Budapešt, 24. oktobra. Časnik „Ungarische Post“ poroča iz Zagreba, da je oseški finančni direkciji bilo naročeno, na mesto dvojezičnih grbov pribiti grbe brez napisov.

Dunajska borza.

24. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	78 gl. 55 kr.
Sreberna „ „ „	79 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 05 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 55 „
„ „ 4%	86 „ 85 „
„ papirna renta 5%	85 „ 35 „
Kreditne akeije	160 gld. 283 „ 60 „
Akeije anglo-avstr. banke	120 gld. 107 „ 50 „
„ avstr.-ogerske banke	839 „ — „
„ Länderbanke	107 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	634 „ — „
„ državne železnice	311 „ 20 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	223 „ 40 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102 „ 75 „
„ Ferdinandove sev.	104 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119 „ 25 „
4% „ „ 1860	500 „ 131 „ 60 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 167 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 166 „ 75 „
Kreditne srečke	100 „ 168 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London	119 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 71 „
Francoski napoleond.	9 „ 53 „
Nemške marke	58 „ 80 „

Breviarium Romanum

4 vol. mala 8°. 1879,

(5) založil

Miroslav Pustet v Reznem.

Vsako polo tega brevirja pregledala in potrdila je pred tiskom S. Rituum Congregatio v Rimu; oziralo se je kolikor mogoče na posebno zložnost molivea; glavni deli in odlični prazniki brevirja so po priljubljenem dunajskem strokovnjaku gospodu prof. Kleinu najspodobnejše ilustrirani s krasnimi izvrnimi podobami in sicer: Pars Hiemalis z 9, Pars Vernalis s 15, Pars Aestivalis z 10 in Pars Autumnalis s 7 podobami.

Neprecenljiva prednost novega brevirja je gotovo njegova popolnost in pravilnost; mnogo v dosedaj izišlih izdajah nepopravljenih pogrškov in pomanjkljivosti odstranilo se je najskrbljivejše.

Ta v štirih zvezkih izdani, različno vezani breviri, ki se vsled svoje trdnosti in ličnosti ne boji nobene kritike, prodaja podpisana bukvarna gledé na kakovost vezanja po sledečih cenah: 21 gl., 23 gl., 24 gld., 26 gld. itd.

Posamezne pole zahtevajočim radi pošljemo na ogled.

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.